

Nro. 33.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 24-dik napján 1795.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

Ennek a' régtől fogva külömbkülömbféle viszony-
tagságoknak forgó szelével küzködő Ország-
nak minden szegelyeiből ez a' szózat hallatik:
*Kenyeret! Békességet! Rendes igazgatásnak for-
máját!* ahozképest mind a' háromnak elközölte-
téséhez valósággal hozzá nyúlt a' Convent, eleve
látván, hogy hanemha bé'tellyesítették a' népnek
kivánságát, újabb, és talán az előbbieknél sokkal
veszedelmesebb zenebona fog köztök támadni. —
Az *Aprilisnek* 2-ik napján vólt nagy zenebonában
háromszor löttek *Pichegrü* Generálra, de egykor
sem érték, este egy egész sereg zenebonáskodó
ember fogta ötet körül, a' kiken ki rántott kard-
jával keresztül vágta magát. Egy ifjú tiltet ol

fogván a' zenebonáskodók, azon tanátskoztak, minemü halálnak nemével végeznék ki ötet e' világból, és midön szinte diribról darabra akartak volna ezt a' szerentsetlen Márs unokáját felkontzolni, rajtok mentek a' jó szivü polgárok, 's szerentséssen meg mentették ötet a' kínos haláltól. A' leg nagyobb veszedelemben való forgása között is ekként kiáltozott „*ilyen a' Frantzia respublika! élyen a' Convent!*“ Ertésére esvén e' történet a' Conventnek, azt végzette, hogy ennek az ifjúnak a' neve a' nemzeti protocolomba jegyeztessen fel, és mivel a' zenebona közt a' lába el tört, holtig a' respublika költségén tartasson.

Az *Aprilisnek* 5-ikén tartatott Convent gyűlésébe bé menvén *Pichegrü* General, rendkívül való örömmel és tapsolással fogadtatott a' jelenvalók által. A' *vivat* kiáltásokank meg szünése után így szöllött: minekutánna a' köz Jóra ügyelő Commissió által olly végre hivatattam volna ide Párisba, hogy a' jövő táborozásnak módjáról velek együtt tanátskozzam: újabb jeleit mutatátok hozzám való szivességteknek, és bizodalmatoknak, a' Párisi nationális Gárda sereg fő vezérjévé tévén engemet az utolsó zenebonában. Ennek a' nemzeti seregnek fáradhatatlan buzgósága, és bátorsága szerentséssen el is nyomta a' zenebonáskodókat, 's helyre álitotta a' isedességet. Örvendek, hogy magam is részt vehetem abban. Eppen most kértém engedelmet a' reám bízott armádiához való vissza mehetésre, felettébb nagy örömmel fogok vitéz társaim előtt ditsekedni, mely nagy buzgóságot mutattatok a' vért szopó *Roberspiere* maradékinak meg bukításokban. Beszédere ekként válafzolt az Előülő: jelentsd meg vitéz társaidnak, hogy a' minemü buzgósággal viselik ők magokat a' respublikának külső ellenségei ellen, épen ollyant mutatott, 's mutat ennekutánna is a' Convent belső ellenségeinek ki irtásában.

Ugyan ekkor ki' rendeltetett a' Fr. respublika állandó törvényeinek, és politiai rendtartásának ki' készítésében foglatoskodó Commissió, mellynek tagjai: *Cambaceres, Doyay Merlin, Thibaudot, Sieyes Abbé, Matthieu, Lesage, és Creuse-Latouche*. Mindeneknek tettzésére esett *Cambonnak*, a' finántziára ügyelő commissióból lett ki' rekefztetése. Ő ugyan eléggé iparkodott, hogy tovább is meg maradhasson abban, és az által kívánta a' Convent tagjait magához édesgetni, hogy az ő hivataljának le tétéle által nagyon meg tsökkenne Európában a' Fr. republikának creditumja; de azért még is tsak ugyan ki' tafzítatott azon Commissióból, és ismét azt végzette a' Convent, hogy ő leg kissebb részt se vegyék többé azon Commissió tanátskozásában.

Barrere, Cöllot d' Herbois, és Billaud felől, a' kik az utolsó Párisi zenebona titkos rúgóinak lenni mondatnak, azt végzette a' Convent, hogy mivel a' republika kebelében őket hagyni nem lehet, vitessenek az *Oleroni* szigetbe (Ez a' sziget Orleánsban vágyon, két mélföldre a' száraztól, kerülete is két mélföld), onnan pedig *Guyánába*. Halván a' zenebonáskodó Jakobinusok e' dolgot, ki' mentek a' váras kapui eleibe, és azon székeket, a' mellyekben ültenek a' számkivettetett bűnösök, a' sorompó előtt meg tartóztattak, és vizfsza akarták a' várasba vinni; de ekkoris diadalmaskodott a' Conventnek mértékletes tagjait kedvellő sokaság. Ebben a' gyűllésben tététt arról is jelentés, hogy a' Rhodanusi osztályban támadott zenebona is le tsendesítetett; hanem hogy még is számosan legyenek *Arlesben* a' Jakobinusok, a' kik meg nem szűnnek a' népnek pártoskodásra való ingerlésétől. Mind ezeket a' szomorú hireket, nagyon meg édesítette azon kellemetes tudósítás, hogy a' Marsiliai kikötő helybe 40 millió livrát érő gabona ment bé, és hogy Párisba 59 ezer mázsa riskása vitetett. — Az is nem kevésbe meg örvendeztette a' félelem miatt

relzkető Conventet, hogy minekutánna a' Vendé-
 osztályban lévő republikánusi seregek, a' *Chou-*
ansok által el foglaltatott tartományokat, minden-
 vér ontás nélkül vízfzva vették volna, *Stoflet* ve-
 zérjek arra kötelezte magát *Mart.* 30-ik napján,
 a' nemzeti képviselőkhez küldött levelében, hogy
 ő is kész a' respublikával meg békélleni, 's e' vég-
 re három Commissáriusokat küldeni *Rennesbe*. —
Candaux Generál azt válaszolta levelére, hogy
 jobb leszén önnön magának oda menni, és töké-
 letességre vinni az el kezdett békességnék idves-
 séges munkáját.

A' köz Jóra ügyelő Commissió arról tudósi-
 tatta *Isabeau* által a' Conventet, hogy a' Páris-
 ban történt utólsó zenebonának indító okairól és
 szerzőiről, 3000 tanú bizonyság levélnél több va-
 gyon keze között, a' mellyekről idővel, a' midőn
 tudniillik által olvassa azokat, jelentést fog tenni.
 Azomban rövideden ezeket a' körülállásokat
 beszéllette elől *Isabeau*: azok a' szekerek, *ügymond*,
 a' mellyeken az újobban meg fogattatott nemzeti
 képviselők ültenek, az úgy nevezett *Eliseumi* me-
 zőre érkezvén meg tartóztattak, az őket őrző
 nemzeti katonák meg támadtattak, a' lovak ki-
 fogattak, és az osztálynak házába húzattak a' ze-
 nebonáskodó sokaság által. — *Pichegrü* Generális-
 ra, a' ki a' nemzeti Gárdistákkal széllyel szóratások-
 ra oda ment, háromszor löttek, és *Raffet* Gen-
 rálist meg is sebesítették. Sokféle költött hírek-
 kel serkengették a' Jakobinusok a' népet a' zene-
 bonálkodásra; ellenben a' köz Jóra ügyelő Com-
 missiónak tagjai szép szavaikkal, kérésekkel, 's
 ígéretekkel tsendességre intették, és annyira vit-
 ték a' dolgot, hogy mind a' nép széllyel oszlana,
 mind a' meg fogattatott nemzeti képviselőket to-
 vább vinni engedné.

Egy Provinciai magános levélből ezeket ol-
 vassuk: a' Párisi utólsó zenebonának indító oka
ügymond, a' Conventnek az a' végzése volt,
 melly szerént minden főre egy font kenyér rendel-

tetett napjában, Paris városában, a' midőn a' kenyér sütőknek áruló bólyok bé törettek, az ezt akadályoztatni akaró politzia katonák közül sokan meg ölettek, és a' városnak minden útzáin ezek a' szók hangzottak: élyen a' vallás és *XVII Lajos*, ördög vigye a' respublikát 's a' t. Továbbá azt is beszéli ez a' levél, hogy ezen zenebona kiütése előtt egynéhány napokkal igen fontos dologban foglalatoskodott a' Convent.

B é c s.

A' múlt szerdán költ Bétsi udvari Diáriumban is világossan ki van téve a' Prussiai király, és Fr. republika közt, *Basileában Aprilisnek 5-ik* napján szerzett békességes és barátságos szövetségnek izenete. Ennek előjáró póstája volt *Möllendorf* Pr. Feldmarsálnak, *Osnabrükben* tett az a' jelentése, melly által minden ottan tartózkodott Fr. emigránsoknak és idegen személyeknek értékre adatott, hogy harmad nap alatt a' városból ki költözzenek, és az annakutánna oda bé menendőknek környülállásait, rangjokat, hivatallyokat, utazásoknak tzéllját szorossan vizsgállya meg a' Mágistratus. Idegen név alatt vétetődnek az idegen hatalmasságoknál szolgáló hadi tiszték is, és így, ezek is szorossan meg fognak vizgáltatni.

Hadi Környülállások.

Mi okon parantsoltattak légyen a' *Britanniai* seregek a' Német Birodalomból ki menni, és Angliába hajókon vitettetni, meg nem foghatjuk, tudván azt bizonyossan, hogy Anglia ez idén is folytatni akarja a' Frantziák ellen való hadakozást, Valósággal fontos okok által indíttatott azon dologra a' Londoni ministerium. A' *Britanniai* seregeknek Angliának határain való táborba szállása, a' Hyberniában támadt nyughatatlanság, a' *Brestiai* Frantzia flottának mozdulásai,

és a' Hollandiai hadakozó hajóknak éjjeli nappal
 kézfittetések ollyatén környülállások, melyek
 miatt méltán tarthat Anglia a' Frantziáknak lá-
 togatásától. Egy *Westfáliai* tudósítást olvastunk,
 mellyben bizonyosnak lenni mondatik, hogy a'
Britanniai seregek *Aprilisnek* 4-kén *Brémerkéheben*
 hajókra ültek, 's szélnek botsátották vitorláikat,
 mindjárt más nap az Angliai artilleria és bagá-
 zsia is követte őket, az a' két, vagy háromszáz
 főből álló *Löwenstein* nevet viselő szabad vadász
 sereg, melly a' Hollandiai revolutió után Anglus
 szolgálatba állott, sem fog a' szárazon maradni,
 hanem a' többi után menni. Az *Ems* vize körül
 lévő Frantziák, és Hannoveránusok közt, *Apri-
 lisnek* kezdetében egy kevés ágyúzás történt, de
 a' mellynek *Hammerstein* Hannoverai Generális
 jó rendelései által egy két óra múlva véget vetett.

A' *Moguntzia* környékén öfzve gyült Cs. K.
 seregek ismét a' Rénus alsó környékére parantsol-
 tattak marsirozni, és tsak 30000 ember maradt
 közülök *Moguntzia* védelmezésére. Már most
 szabadon által mehetnek a' Prussusok a' Rénus
 vizén túl fekvő Prussiai tartományokba; *Emme-
 richbe* is bé marsiroztak a' Prussusok, ámbár még
 akkor ott lett légyen is a' Fr. artilléria.

Német Birodalom.

A' *Kolónia* várasára vettetett hadi satzból
 el engedte azt a' summát a' Convent, a' mellyel adós
 maradt Fr. Ország azon várasnak a' hét elztendei
 háborúban. Most már ottan is szabadosan gya-
 koroltatik az isteni szolgálat, és nemtsak kemé-
 nyen meg tiltatott a' Frantzia katonáknak a' val-
 lásbéli gyakoroltatásnak meg háborítása, sőt ar-
 ra is kemény parantsolattyok vagyon, hogy a'
 templomokon kívül lévő tzeremóniák, és az utzá-
 kon vitetni szokott szentség eránt illendő tífztele-
 tel viseltessenek. Az odá vitetett tábori hajók,
 a' széna és hal piätzokon rakattak le. A' Rénus

son túl lévő közönséges utak mindenütt meg jobbitattak, a' városban lévő üres tár szekerektől leg inkább félnek a' *Kolóniaiak*, úgy gondolkodván, hogy, ha valami módon által mehetnek, és a' Frantziákat meg verhetik a' szövetséges seregek, minden vagyonaikat azokra rakattya, 's Fr. Országba küldi az ellenség.

Olasz Ország.

A' *Livornói* kikötő helyben hét napok alatt 118 különbözőféle portékákkal meg terheltetett hajók mentenek bé. Az *Archipelagusban*, az az, a' *Morea*, *Macedónia*, *Kándia*, és több Görög Országai szigetek közt fekvő tengerben, hét zsákmányozó hajók ólalkodnak, mindeniken 12 ágyú van, és minden külömség nélkül el rabolják az eleikbe akadt hajókat, akár Péteré akár Pálé legyenek azok. Mitsoda tartományból valók legyenek ezek a' tengeri haramják, nem tudatik, elég az ahoz, hogy nagyon akadályoztatták a' napkeleti Indiára való kereskedést.

Azok a' Cs. Kir. hadi seregek, a' mellyek a' múlt télen *Lombardiában* és *Pedemontziumban* fektettek, e' folyó hólnapnak 9-ikén indultanak ki téli kvártélyokból, és kordont húztak a' Szárdinai király tartományaiiban. A' *Pó* nevű folyóviz mentében egynéhány új magazinumok álitattak fel, és töltettek meg a' táborozó népnek tápláltatására. B. *Colly* F. M. Lajtnant az egyesült Cs. K. és Szárdinai truppoknak vezérje, *Mondovi* és *Czeva* környékén telepedett le. A' *Nápolyi* kikötő helybe 90 ágyúzó, és pattantyús apró hajók mentenek bé, mellyek a' *Hotham* admirál flottájának segítségére rendeltettek. A' *Nápolyi* Jakobinusoknak nyomoztatásokra ki rendeltetett Comsió, minden gyanús személyeket el fogattat, és éjjel küldi a' várakba fogságra. Nemtsak magában *Nápoly* városában, hanem az Orzágnak egyéb részeiben is sokan találtattak, a' kik együtt értot-

ték ezekkel a' gonofztévőkkel; mellyre nézve nem egy könnyen adatik azoknak szabad menetelre való levél, a' kik az Országból ki akarnak menni.

Helvétzia.

A' Prussusok és Frantziák közt szerzett bárátságos tractának, és békességnek következendő valóságos tzičkelyei vagynak: 1.) Békesség, bárátság, és jó harmónia legyenek a' Fr. respublika és Prussia Király közt, nemtsak úgy mint Király, hanem mint *Brandeburgiai Választó Fejedelem* és a' Német birodalom egyik tagja közt is. 2.) Ezen traktának ratifikátziójától fogva minden ellenségeskedés szünnyék meg az öszve békelt hatalmasságok közt, és ezen szempillantástól fogva sem egyik sem másik, semmiféle szín alatt ne adjon másnak segítséget, sem embert, sem lovat, sem eleséget, sem pénzt, sem munitiot 's a' t. — 3.) Egyik meg békéllett rész se engedjék az ellen-ségnek maga országán való szabados által men-telt. 4.) Ezen békességnek ratifikátziója után 14 napok alatt minden Fr. truppok mennyenek ki a' Rénus jobb partyán lévő Prussiai tartományokból, és szünnyenek meg minden hadi sattzoltatások, hadi adományok, sanyargatások, minden kéz irások, és tett ígéretek úgy tartassanak, mintha soha se történtek volna. 5.) A' Rénusnak bal partyán lévő Prussiai Státusoknak birtokában még most maradjanak meg a' Frantziák, és vala-meddig a' Német Birodalom, és Fr. respublika közt békesség nem lészzen, addig még tsak em-lékezet se legyen azoknak viszfa adatásokól. 6.) Addig is pedig minden egyesség és kereskedés olly lábra allitassék a' két meg békéllett hatalmasságok tartományaiban, a' mitsodáson volt a' hadakozás előtt. 7.) Minthogy pedig ez a' ke-reskedésbéli egyesség addig lábra nem állhat, va-lameddig a' Német Birodalom északi részében tsendesség nem lészzen, tehát mind a' két hatalmas-ság igyekezzék a' hadakozás piatzának onnan le-

jendő ki tételében. 8.) Mind a' két nemzetbéli lakosok szabadon élhessenek javaikkal, jövedelmeikkel, és azon jószágaikkal, a' mellyek a' háború alatt tőlök, vagy el vétettek, vagy pedig confiskáltattak. 9.) Mind a' két részről botsátásának vizfza a' hadi főglyok, a' Prussiai vagy más idegen hajókon szolgált de el fogattatott hajó se regeken szolgált katonák, matrózok, és más úton módon el fogattatott emberek. A' fogságokban adósságokat tsinált tisztek és köz emberek fizessék ki tett adósságaikat; a' betegeknek, és sebesekeknek tartásaikért, és gyógyításaiukért egyik rész se fizessen semmit is. 10.) A' Prussiai armádiával együtt szolgált és el fogadtatott *Saxóniai, Moguntziai, Palatinátusi, Kasseli és Darmstádti* vitézek is szabadon botsátassanak. 11.) Azokért a' Német Birodalombéli fejedelmekért való közbenjárását a' Prussiai királynak, a' kik meg akarnak a' Fr. Respublikával békélni, meg nem fogják a' Frantziák vetni. Annak meg bizonyítására pedig, hogy a' Fr. Respublika nagyra be-tsüllli a' Prussiai Királynak barátságát és vele kötött szövetségét, ezen békességnek ratifikátziója után három hólnap alatt, semmi ellenségeskedést nem fog a' Frantzia respublika gyakorlani azok ellen a' Német Birodalombéli Státusok ellen, a' mellyek a' Rénusnak jobb partyán fekülnek, és a' mellyeknek közbenjáróságát magára vállalja a' Prussiai király. 12.) Valameddig a' jelenvaló békességes traktát mind a' két rész meg nem erősíti, addig semmi ereje ne legyen annak; ennek a' ratifikátzióknak pedig egy hólnap alatt, ha lehetséges lehet hamárabb is, ugvan ott t. i. *Baselben* végbe kell menni. Mellynek tanúbizonyyságára, és meg erősítésére, mi alább írt Prussiai és Fr. ministerek, a' nekünk adatott hatalom szerént, ezen békességes és barátságos traktát tulajdon kezünk alá írásával, és petsétünk által kíványuk meg erősíteni. *Báselben*. Aprilisnek 5-ikén 1795-ik esztendőben. *B. Hardenberg Károly August,* és *Barthélemy Ferentz.*

Ezeket a' békességnek punctumait a' nevezett Prussus minister *Möllendorf* Feldmátsáshoz, ő pedig minden késelem nélkül Berlinbe a' királyhoz küldötték, a' melly történetet Berlinben mindenekben nagy örömet okozott.

Hollandia.

A' Prussiai Király és Fr. respublika közt kötött békesség, és barátságos trakta nagy szegedtött a' Hollandus patriótáknak fejkbe, úgy gondolkozván, hogy a' Helytartó fejedelm is bélegyen abban foglaltatva. Ha szinte erről még semmi bizonyost nem tudnak is: még is mindazáltal nem kis mozdulást és nyughatatlanságot okozott ez a' gyanúság a' republikának különböző gondolkozású lakosaiban. Leg ottan magossabb hangon kezdettek az Orániai háznak baráti beszélni, és bészontani a' patriótákat. Világosan azzal ditsekedtek, hogy Prussus seregek fogának Hollandiába bé marsirozni, és az előbbi lábrára állítani annak igazgatásának formáját. — Az ezen hír által meg háborítatott tsehdességet fegyver által kellett visszafizerezni, a' pártosokat tömlöztökre hanyini, 's keményen meg büntetni.

Dánia.

Ebben az Országban keményen meg tiltatott, egy, *Aprilisnek* 6-án költ királyi parantsolat által mindenféle gabonának, kenyérnek, kétfzer sütt pogátsának, és hüvelykes veteményeknek idegen tartományokba való ki vitetése. A' *Holsztíába* lévő gyalog és lovas regementeknek, nem különben a' *Jütlandiában* fekvő két huszár escadronnak parantsolat küldetett, hogy *Aprilisnek* 16-ik napjáig minden szabadsággal botsátott katonáikat hívassák bé, minden izempillantásban készen tartsák magokat, és a' második parantsolat után, marsirozzanak az Orzágnak határaitra. Utólyára az is ki hirdettetett, hogy a' flottára

verbuáltatott matrosok szolgálatra ne állyanak a' kereskedő, hajóknál ne hogy ez által akadályoztassék a' hadakozó hajóknak kiképzitetése. — A' Kopenhágai garnizonból avagy katona őrizetből 600 ember parantsoltatott hajókra ülni.

Lengyel Ország.

Warsóviában sokféle új rendelések tételnek a' Pétersburgi udvarnak parantsolattyára, — A' múlt hólnapnak 28 ikán, következő új parantsolatokat hirdettetett ki *Buxhovden* Orosz Generál Majór: 1.) hogy ennekutánna nem a' városi magistratus, hanem az ő általa rendeltetendő Commissió gondviselése alatt legyen a' közönséges kaszfa, a' melly Commissió az ő hire nélkül az adót sem nem kissebbítheti, sem nem szaporíthatya, sem új hivatalosokat nem tehet. 2.) hogy négy hét elforgása alatt minden tartomány és városbéli székeknél lévő hivatalos személyek, és politia szolgák nevenként iratassanak fel, és adatassanak néki bé. 3.) Hogy minden városokban, és falukbán, a' hol eddig posták vóltnak, 12—20 lovak ló szerfzámmal együtt kézben tartassanak; hogy minden mélföldtől egy löért egy lengyel forint és egy garas fizetessen, (egy lengyel forint a' mi pénzünk szerént 5 garasból áll) 4.) Azt se felejtsük el, a' mit utóljára kihirdettetett, és a' melly által nagy haragját nyilatkoztatta ki azok ellen, a' kik vagy kételkedvén az Orosz birodalom védelmezésében, vagy újobban zenebonát akarván indítani, sokféle kedvetlen híreket sugallanak a' lakosoknak füleikbe. Ezek éránt kemény parantsolatot adott ki, és a' hol tállatnak meg is büntetteti őket. A' külső Ország követei közül, még most is *Warsóviában* vagnak az Apostoli követ, avagy a' Római udvarnak követeje, az *Anglus, Svékus, Hollandus, Saxóniai, és Prussiai* követei. Ezek közt egyedül a' *Székus* követ vett maga udvarától az ott való maradásra parantsolatot.

Lythvániából iratik, hogy *Dialinszky* Lengyel Generál, a' ki az utolsó revolutiónak alkalmatosságával, *Ukrájniát* fel háborította, *Mastofsky*, és a' *Kosciusko* Generálissal együtt el fogatott *Niemcievitz* Siberiába, *Potoczky* pedig a *Sliisselburgi* várba küldettek rabságra; ellenben *Kosciusko* arra kötelezvén magát parolájára, hogy ő az Országból ki nem szokik, szabadon bocsátatott. —

A' Bétsi udvari diáriumból olvassuk, hogy az Oroszok által el foglaltatott tartományokban lévő egyesült Orosz papok a' nem egyesült Orosz megyének szokása fzerént kényszerítettek az isteni tiszteletet tartani, és a' kik azt nem művelték, nemcsak meg fosztatták egyházi hivatalyaiktól, hanem jövedelmek, és fizetések is a' nem egyesült Orosz papoknak adattak. Ezen rendeletlenségnek meg orvoslása végett, *Péttersburgba* ment a *Kiówi* püspök, és olly parantsolatot nyert ki, hogy minden Lengyel Országi egyesült Orosz megyék hagyatassanak meg magok valóságában, és az Oroszok által el üzetett papok is leg ottan helyeztessenek vissza hivatalyaikba.

A' Déli Prussiában, az az a' Prussiai király által el foglaltatott Lengyel tartományokban, olly veszedelmes ragadó nyavalya mondatik dühösködni, hogy mind a' lakosok közzül, mind az ott fekvő Prussus regementekből sok ezer ember temetett a' föld alá, úgy annyira, hogy némelly regementnek allig maradt fele vagy harmad része életben. Ezen gonosz nyavalyának meg gátoltása végett *Selle* Berliini Professort, és nevezetes Orvos Doctort küldötte oda a' király, tellyes hatalmat adván nékie arra, hogy a' hol szükségesnek itéli, változtassa meg a' regementeknek fekvését, és tegye által az egészségtelen helységekből az egészségesebbekbe.

Török Ország.

A' mostanában *Konstántzinápolyba* küldött *Svéciai* követ gyakorta való conferentiát

tart a' *Reis-Effendivel* és *Dechorches* Fr. követtel, és a' mint hallatik, szövetséget fognak a' Fényes Porta, a' Fr. republika, és Svécia az Orosz birodalom ellen kötni, 's ha másként nem lehet, fegyverek által is előbbi állapotjára állítani Lengyel Országot. Egyedül két dolog láttatik az északi háború tüzését kiütését akadályoztatni. Elsőben a' Török birodalomban uralkodó kenyérnek szűksége, melly nélkül lehetetlen a' hadakozást elkezdeni és folytatni. Másodsor a' *Sakáliai*, *Kukajai*, és *Batali* Bassáknak pártoskodások, a' kik nem kevés dolgot adnak a' fényes Portának. Az utolsó, tudniillik az *Batali* Bassa Georgiában 30 ezer Orosz katonát mondatik zöldbe vetnek lenni. Ellenek 10 Basát rendelt ki a' Török Császár, de a' kik nemcsak diadalmat nem vehettek még eddig rajtok; sőt a' mint iratik, a' *Kukajai* pártos Bassa nagyon megverte az ellene küldött muzulmánokat.

Hollandiának Fr. kézbe lett esésétől fogva, Konstantzinápolyban sem lehet a' kereskedők közt cserélő levelet kapni, és ha változás nem talál a' Batavusok közt történni, sok nevezetes Török és Görög kereskedők köldülő botra fognak jutni; kiváltképen azok, a' kiknek sok le-tézetett pénz-zek vagyon Hollandiában.

Noha mind Konstantzinápolyban, mind a' Török birodalomnak némelly nevezetes tartományaiban a' kenyérnek; és másféle éleségnek ritkasága miatt nagy nyomorúságot szenved a' nép; mindazáltal a' mind a' szárazon, mind a' tengeren, éjjel nappal tetézetett hadi készületekből azt a' következtést lehet ki húzni, hogy a' Frantzia hadakozásnak végződése után, az északi birodalmokban fog a' márs istennek óltára fel emeltetni.

Magyar Ország.

Aradról 29. *Mart.* Ennekelőtte hat elztendővel olly erős hidat építetett itten, a' Maros folyó vizére, a' Fels. Kamara, mellyhez hasonló kevés vala hazánkban, és a' mellynek még ekkorig

semmi viszontagság nem árthatott. Ellenben ez idén, meg nevedvén a' Maros, 's meg indulván annak vastag jegei, diribra darabra törték, 's magokkal együtt el ragadták ezt a' szép, erős, és költséges hidat.

Ha valaha féltette a' jó gazda vagyonkáját; ha valaha veszedelmesnek tartotta a' lakos a' környülállásokat, most valójában annak tartva, 's retteg Arad Vármegyének lakosai közül a' Izelid, 's vagyonos ember, mivel az el múlt esztendőbeli terméketlen idők olly kegyetlen éhséget szültek itten, a' mellyhez hasonlót senki a' most élő emberek között nem ért. Ebből vagyon, hogy valaminth régenten igen haramjás része vala ez Magyar Országnek, úgy most az erdők közt lévő lakosai, nem szenvedhetvén tovább az éhséget, egészlen arra adták magokat.

Ertésére esvén a' Tek. Vármegyének, hogy 13 banda haramjaság volna már ezen N. Vármegyében, azonnal kiküldött azoknak nyomozásokra, és egynehányat el is fogattatott immár közülök, nevezetessen egy olly fitsórt, a' kinek pófájára, néhány esztendővel ennekelötte, hasonló gonosz tselekedetiért, akasztófát 's kereket süttött a' hóhér.

Máramaros Vármegyéből d. 2-a Aprilis. Szinte 20 ezer embert eméltett vala meg a' mi megyénkben az 1785, 1786, és 1787-ik esztendőben uralkodott éhség, mint ennek valójában szívet keserítő szomorú története; környülállássosan meg van írva a' *Máramarosi éhség* nevű munkátskában. E' dolog annyira szívére hatott mind a' Fels. Királynak, mind a' Fels. Palatinusnak, mind ezen megye Eö. Ispányának, *Hallerkői Haller József* Eö. Excellentiájának, hogy minekutánna ezen N. megyének közönséges gyűléséből, mind a' három helyre tudósítást tétetett volna: leg ottan stafétán jött a' parantsolat, mind a' T. Vármegyéhez, mellynek édesem első All-Ispánnya *Tit. Pogány Farkas* úr, azonnal rendkívül való közönséges gyűlést is hirdettetett; mind a' királyi administráció.

hoz, hogy *Tsató Adám* Consiliárius úr fzemélyesen meg nézegesse a' királyi urasághoz tartozó uradalmakat, és minden lehető utat elkövessék ennek a' nagy tsapásnak el távoztatására; mert ha csak egy ember is meg halna éhen, kemény számadásra vonattatnának a' főbb tisztek. A' minémü serénységgel jött a' parantsolat hozzájuk, éppen ollyannál tellyesítették azt bé. Az ezen tárgyra nézve tartott közönséges gyűlés, a' múlt *Mart.* utolsó napján vólt, a' midőn, azonkívül, a' mi eddig is adattatott a' szűkölködőknek a' régi éhségtől meg maradt lisztből, azonnal ki rendeltetett, és meg indult a' szükséges élet vásárlás, és vásároltatás. A' Kamara részéről pedig *Tsató Adám* Consiliárius úr is ki olzogatá mind a' vetni való magvakát, mind a' mostani szűkségben kenyérnek valókat helységekre, azonkívül, a' mit már Erdélyben meg vásároltatott ugyan, de Májusig bé nem jöhet, különben is lévén addig elég provisio.

Nem lehet eléggé magasztalni sem a' Fels. Királynak és Palatinusnak, sem a' fent említett Fő Ispán úrnak, sem itt való főbb tiszteinknek, s. azok közt *Tsató Adám* Consiliaris és *Pogány Farkas* uraknak serénységeket. A' N. Vármegye Contralóul rendeltetett a' Kamara tisztejeire nézve ezen dologban, és *Tsató Adám* úr már a' gyűlés napján meg ígérte, hogy más napra ki is adja, hová mit küldött, és hol mitsoda rendeléseket tett. Mi úgy hiszszük, hogy bátor sokkal nehezebb környülállásban legyen is most. a' dolog, mint vólt 1785-ik esztendőben, minthogy Ország szerte szük az élet, széna pedig tellyességgel nints, nem is vólt, melly miatt el fogytak a' marhák: még is mindazáltal nem fog most olly nagy nyomorúság következni, mintakkor, nagy érzékenységet mutatván minden felől az Előjárók; annyival inkább, mivel már az új kenyérig való kenyérről, és vetni való magról tökéletes lábon áll a' rendelés. És talán ennek következése az, hogy a' búzának vékája, melly a' múlt télen két R. fo-

rinton és 10 krajtzáron ment, most hat máriásra, a' 25 V. forintos öl széna pedig 10—8 forintra szállott alább. Mind a' tavaszi, mind az őszi vetések jó reménységgel táplállyák vidékünket.

T u d ó s í t á s.

Méltóságos *Neuhold János* Referendárius úr Ő Nagysága tudósítja az éránt a' Fő Méltóságú Hazabéli földes urakat, és egyéb érdemes Gazdákat, hogy az ő, N. Győr Vármegyének *Tó-közi* nevezetű járásában lévő, Sövényházi, és Szapudi jözfágain elszaporodott finom-gyapjas kettős nyájaiból leg szebb selyem kosokkal, anya juhokkal és bárányokkal; mellyek az eredetbéli valóságos Spanyol Országi finom kosoknak, és anyajuhoknak ékes fajzati lévén, az ő szép gyapjokra nézve nemcsak a' Hazaléli, Tseh Országi, Morvai, Sléziai Fő Uraságoknál, hanem a' fabrikákban is felette nevezetesek, ezen esztendőben a' szokott árrán azokkal ismét kedveskedhetik, *Május* hólnapjának kezdetétől fogva September végzetéig. A' kosok' arra 9 fl. az anya juhoké 6 fl. 40 kr. a' kos bárányoké 4 fl. 30 kr. a' nöstény bárányoké 3 fl. 20 kr. A' kiknek tehát a' Fő méltóságú Uraságok, és érdemes Gazdák között kedve lezend az említett szép nyájából szerzeni, tudósíthatják arról az uradalombéli tisztartót, *Udvardi Jánost* illy utasítás szerént: per Hochstralz (öttevény). a' *Sövényháza*.

A' 141, 194, 220, 232, 267, 316, 375, 413, 432, 456, 458, 464, 493, 518, 539, 568, 569, 570, 574, 588, és 590-ik numerusú Coperták alatt járó Magyar. Kurirért, e' folyó fél esztendőre, még fel nem küldetett a' taksa.